

**GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami
a přípravky při úklidu**

II. Pravidla pro nakládání s chemickými látkami a přípravky při úklidu

Organizace:	Gymnázium Varnsdorf		
Sídlo:	Střelecká 1800, 407 47 Varnsdorf		
IČ:	472 74 751		
Zpracoval(a), č. osv.:	Miroslav Kokta, OZO BOZP ROVS/3576/PRL/2014	Podpis:	
Schválil:	Ing. Bc. Jiří Jakoubek ředitel školy	Podpis:	
Datum:	1. 1. 2019	Revize:	

Přehled změn

Číslo změny	Předmět změny	Platnost od:	Změnu provedl:
01			
02			
03			
04			
05			
06			
07			
08			
09			
10			

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

1 ÚVOD

Zaměstnavatel stanovuje pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a to na všech pracovištích v organizaci **Gymnázium Varnsdorf, se sídlem Střelecká 1800, 407 47 Varnsdorf**. Zaměstnavatel stanovuje podmínky pro použití chemických látek a chemických směsí žíravých při použití desinfekčních prostředků, klasifikovaných jako žíravé při úklidu.

Zaměstnanci jsou povinni uvedená pravidla v potřebném rozsahu respektovat, přičemž se nezbavují povinnosti dodržovat i ostatní ustanovení obecně platných bezpečnostních předpisů, pokud s nimi byli seznámeni a tyto jim to ukládají.

Nedílnou součástí těchto pravidel je v čl. 4.2 Seznam chemických látek a směsí používaných při úklidu na pracovištích GV.

Tato pravidla upravují činnost pověřených zaměstnanců Gymnázia Varnsdorf (GV) z hlediska manipulace s nebezpečnými chemickými látkami, které byly komerčně získány pro sanitaci budovy - úklid. Vedoucí pracovník, který je za činnost svých podřízených odpovědný a který je ze zákona povinen provádět příslušná školení musí kontrolovat dodržování dohodnutých pravidel zacházení s nebezpečnými chemickými látkami a z jejich porušování vyvozovat odpovídající nápravná opatření.

2 POVĚŘENÉ OSOBY NA GV K ZACHÁZENÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI

Jsou odpovědnými osobami v oblasti zacházení s chemickými látkami na GV a jednotlivých pracovištích. Náplní jejich činnosti je dohled nad dodržováním zákonných norem, které se týkají zacházení s chemickými látkami, kontrolní činnost, vedení administrativy a přenášení informací, požadavků na osobu odpovědnou za dodržování platné legislativy, vnitřních nařízení a pokynů, ředitele školy.

Pro pracoviště úklidu
Milan Roudnický
Střelecká 1800, 407 47 Varnsdorf
roudnicky@bgv.cz; 731 515 989

2.1 PRAVIDLA A POKYNY PRO NAKLÁDÁNÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI

NÁROKUJE: - pověřená osoba pro pracoviště úklidu – správa budovy, úklid. Nárokuje úklidové prostředky pro potřeby zajištění dezinfekce, dezinfekce a deratizace provozních prostor školy,

SCHVALUJE: - ředitel školy. Schvaluje a potvrzuje oprávněnost nákupu úklidových prostředků,

NAKUPUJE: - sekretářka. Objednává (CHL a S) úklidové prostředky u autorizovaného výrobce-dodavatele, ověřuje podmínky dodání, dodání bezpečnostních listů (BL)

SKLADUJE: - nárokuje. Zajistí uložení CHL a S v souladu s pokyny v BL a jen na místě k tomu určeném

POUŽÍVÁ: - oprávněný zaměstnanec, který je proškolený k manipulaci s chemickými látkami a směsmi při úklidu,

LIKVIDUJE: - oprávněný zaměstnanec likviduje obaly, zředěné úklidové prostředky běžným postupem v souladu s návodem nebo BL.

Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky jsou dostupná zaměstnancům na pracovišti a na místě pro skladování úklidových prostředků. Bezpečnostní listy jsou uloženy na serveru školy, přístupné zaměstnancům: <smb://192.168.2.4/aplikace/bozp>

3 OZNAČENÍ NEBEZPEČNOSTI CHEMICKÝCH LÁTEK

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

Z pohledu Nařízení evropského parlamentu a Rady 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (CLP) lze u chemických látek nebo směsí charakterizovat obecnější povahu jejich fyzikální nebezpečnosti, nebezpečnosti pro zdraví či pro životní prostředí pomocí tzv. **třídy nebezpečnosti**. Pro třídu nebezpečnosti jsou pak definovány **kategorie nebezpečnosti**, které specifikují kritéria pro posuzování a upřesňují tak povahu a závažnost nebezpečnosti. Každé třídě a kategorii nebezpečnosti je přiřazena **standardní věta o nebezpečnosti (H-věta – hazard statement)**, která popisuje povahu nebezpečnosti dané nebezpečné látky nebo směsi, včetně stupně nebezpečnosti. H-věty nahrazují dřívější R-věty. K označování látek jsou dále užívány **výstražné symboly nebezpečnosti**, které grafickou formou pomocí symbolu a dalších prvků sdělují informace o daném druhu nebezpečnosti. Výstražné symboly nebezpečnosti reprezentují určité třídy a kategorie nebezpečnosti, přičemž jeden symbol může označovat více kategorií nebezpečnosti. **Signálním slovem** je označena příslušná úroveň závažnosti varování před možným nebezpečím; rozlišují se dvě úrovně: slovo „nebezpečí“ označuje závažnější nebezpečnosti, slovo „varování“ pak označuje méně závažnou kategorií nebezpečnosti. Výčet tříd a kategorií nebezpečnosti a k nim přiřazených výstražných symbolů nebezpečnosti a signálních slov uvádí **příloha č. 1. Příloha č. 2** obsahuje výčet H-vět.

Seznam nebezpečných látek a směsí, kterých se uvedené požadavky týkají		
Klasifikace	Symbol	H-věty
Žíravé		H314 Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí

4 STANOVENÍ PRACOVÍŠŤ A SEZNAM CHEMICKÝCH LÁTEK A SMĚSÍ POUŽÍVANÝCH NA PRACOVÍŠTÍCH GV

4.1 STANOVENÍ PRACOVÍŠŤ

Ředitel školy stanovuje následující pracoviště a jeho způsob použití

Pracoviště, použití:	úklidová místnost – chemické látky klasifikované jako žíravé - při úklidu, přípravky pro čištění a dezinfekci toalet, odstranění vodního kamene (viz. čl.4.2 – STURA FACILE, DOMESTOS 24 H Plus.)
----------------------	--

4.2 SEZNAM CHEMICKÝCH LÁTEK A SMĚSÍ POUŽÍVANÝCH PŘI ÚKLIDU NA PRACOVÍŠTÍCH GV

Charakteristika: žíravé (písmenné označení C), které po styku s živou tkání mohou způsobit její zničení

Identifikátor výrobku:	STURA FACILE
Nebezpečné látky:	Kyselina sírová 96 %
Výstražný symbol nebezpečnosti:	
Signální slovo:	Nebezpečí
Standardní věty o nebezpečnosti:	H314 Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí.
Pokyny pro bezpečné zacházení:	P101 Je-li nutná lékařská pomoc, mějte po ruce obal nebo štítek výrobku.

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

	P102 Uchovávejte mimo dosah dětí. P103 Před použitím si přečtěte údaje na štítku. P280 Používejte ochranné rukavice/ochranný oděv/ochranné
--	--

Identifikátor výrobku:	DOMESTOS 24 H Plus
Nebezpečné látky:	
Výstražný symbol nebezpečnosti:	
Signální slovo:	Nebezpečí
Standardní věty o nebezpečnosti:	H290 Může být korozivní pro kovy. H314 Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí. H400 Vysoce toxický pro vodní organismy. H412 Škodlivý pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.
Pokyny pro bezpečné zacházení:	P102 Uchovávejte mimo dosah dětí. P234 Uchovávejte pouze v původním obalu. P273 Zabraňte uvolnění do životního prostředí. P280 Používejte ochranné rukavice/ochranný oděv/ochranné brýle/obličejový štít.

Pozn.: V případě změny sortimentu zajistí zaměstnavatel seznámení zaměstnanců s BL a jejich uložení na pracovišti.

5 POKYNY PRO BEZPEČNOST

5.1 ČINNOSTI, KTERÉ VYKONÁVÁ GV PŘI ZACHÁZENÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI

Obecně se nakládáním s látkou nebo směsí dle zákona 350/2011 Sb. rozumí jejich výroba, dovoz a vývoz, prodej, používání, skladování, balení, označování a vnitropodniková přeprava. Pracoviště GV s ohledem i na další zákonné normy, řeší pouze část z uvedené problematiky, a to zpravidla:

- nákup úklidových prostředků (běžně obchodovatelné výrobky), čisticí a obdobné přípravky či předměty.
- skladování (úklidová místnost)
- používání chemických látek (zejména při úklidu)
- likvidaci

5.2 ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PRO BEZPEČNÉ SKLADOVÁNÍ A NAKLÁDÁNÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI

Zaměstnavatel stanovuje místo ukládání chemických látek a směsí, určených k běžné provozní dezinfekci při úklidu, v uzamčené úklidové místnosti umístěné v 1. PP (suterénu), za plechovými dveřmi v chodbě ke kotelně a v úklidových místnostech na WC v jednotlivých NP do množství max. 5 litrů. **Současně zakazuje** svévolně vytvářet a zakládat jiná skladovací místa.

5.2.1 POŽADAVKY NA SKLADOVÁNÍ - ÚKLIDOVÁ MÍSTNOST

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

Látka se skladuje na určeném místě – sklad čisticích prostředků, v množství max. 5 litrů, a to ve vymezeném a označeném prostoru.

- Skladujte jen v originálních, označených a těsně uzavřených obalech.
- Skladujte v suchém a chladném prostředí, při teplotě +5 až +25 °C.
- Skladujte v určených prostorách zabezpečených proti vstupu nepovolaných osob, zejména dětí (uzamknout).
- Skladujte odděleně od potravin a nápojů.

5.3 ZÁSADY BEZPEČNÉ PRÁCE

5.3.1 OBECNÉ ZÁSADY PRO ZACHÁZENÍ S CHL A S

Při zacházení s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi je každý zaměstnanec povinen řídit se:

- výstražnými symboly nebezpečnosti a signálními slovy – příloha 1
- standardními větami o nebezpečnosti (H-větami) – příloha 2
- pokyny pro bezpečné zacházení (P-věty – Precautionary statement)
- písemnými pravidly pro zacházení a práci s chemickými látkami a směsmi
- pokyny pro bezpečnost, ochranu zdraví a ochranu životního prostředí,
- pokyny pro první předlékařskou pomoc a postup při nehodě.

A dále je povinen dbát na ochranu svého zdraví i zdraví dalších lidí a předcházet škodám na životním prostředí.

5.3.2 ZÁSADY BEZPEČNÉ PRÁCE PŘI MANIPULACI S CHL A S PŘI ÚKLIDU

Ředitel školy ukládá zaměstnanci úklidu:

- mít úklidovou místnost trvale uzamčenou, nepřístupnou nepovolaným osobám a **hlavně dětem!**
- pro manipulaci s úklidovými prostředky a pro vlastní úklid používat ochranné gumové rukavice odolné vůči žravinám, při přelévání a aplikaci ochranné brýle
- s nádobami manipulovat a otevírat je opatrně, zabránit vystříknutí nebo rozlití čisticího prostředku (riziko zasažení očí a obličeje)
- připravit si vědro s vodou a po té přilévat úklidový prostředek (pokud je to možné), dojde ihned ke zředění a snížení nebezpečí úrazu
- při použití koncentrovaného úklidového prostředku zajistit odvětrání a následné zředění, odstranění. Aplikujte nezředěný čisticí přípravek rovnoměrně pod okraj toaletní mísy (cca 80 ml), tzn., pokryjte celý vnitřní povrch mísy. Nechte působit 15 – 30 minut, dočistěte toaletním kartáčem a spláchněte. Podle potřeby celý postup zopakujte. Pro účinnou likvidaci mikroorganismů, bakterií, odstranění skvrn a usazenin nechte působit alespoň 30 minut a následně spláchněte
- zabránit kontaktu s očima a pokožkou. Vyhnout se přímému kontaktu s látkou
- dodržovat zásady osobní hygieny (zejména mytí rukou po ukončení práce)
- látku chránit před stykem s kyselinami (riziko uvolňování toxického plynu)
- látku chránit před stykem s kovy (při reakci vzniká vodík, hrozí nebezpečí výbuchu)
- dodržovat pokyny pro dávkování a návod k použití stanovený výrobcem – viz pokyny na obalu
- po každém použití obal pečlivě uzavřít a následně překontrolovat, zda je bezpečnostní uzávěr řádně utažen!

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

6 POKYNY PRO OCHRANU ZDRAVÍ, POUŽITÍ OOPP A OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

6.1 OBECNÉ ZÁSADY, OMEZOVÁNÍ EXPOZICE

- potřísněný oděv ihned svlékněte
- používejte předepsané ochranné pomůcky (riziko poleptání ruky, očí a obličeje)
- před přestávkami a na konci práce s látkou si důkladně umyjte ruce a obličej teplou vodou a mýdlem
- při práci nejezte, nepijte a nekuřte
- nevdechujte výpary.

6.2 OSOBNÍ OCHRANNÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDKY

- Ochrana rukou: ochranné gumové rukavice odolné vůči žíravinám.
- Ochrana očí: ochranné brýle, zejména při manipulaci, odlévání nebo aplikování koncentrovaného přípravku.

Bližší informace k omezování expozice jsou uvedeny v bezpečnostním listu.

6.3 POKYNY PRO OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

6.3.1 OMEZOVÁNÍ EXPOZICE

- Zajistěte nádoby před rozlitím – skladovat v těsných, nepoškozených a uzavřených obalech, otvorem nahoru.
- Zabraňte vniknutí do životního prostředí, půdy a vody, koncentrát nevylévejte do kanalizace.
- Zamezte úniku látky do okolního prostředí na pracovišti.

6.3.2 ODSTRAŇOVÁNÍ

- P501 Odstraňte obal v souladu s platnou legislativou, umístěte prázdný obal do komunálního odpadu.

6.3.3 PRAVIDLA PRO ZACHÁZENÍ S CHEMICKÝMI ODPADY

- Vodu, která v rozředěném poměru obsahuje úklidový prostředek s podílem žíravé látky, je možné vylít do výlevky.
- Při použití koncentrovaného prostředku zajistěte nejprve rozředění a teprve následnou likvidaci vylitím do výlevky.
- Obaly odkládejte do k tomu určených nádob pro tříděný odpad.

7 POKYNY PRO PRVNÍ PŘEDLÉKAŘSKOU POMOC

Ve sborovně je umístěná lékárnička první pomoci s Plánem první pomoci – traumatologickým plánem. V úklidové místnosti, na každém sociálním zařízení a v učebnách je umístěné umývadlo s tekoucí vodou.

7.1 OBECNÉ ZÁSADY PRVNÍ POMOCI

Při poskytování první pomoci je nutné zajistit především bezpečnost zachraňujícího i zachraňovaného! V každém případě se vyvarujeme chaotického jednání. Postižený by měl mít duševní i tělesný klid. Při poskytování první pomoci nesmí postižený prochladnout.

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

7.2 POKYNY PRO PRVNÍ PŘEDLÉKAŘSKOU POMOC – ŽÍRAVINY

Při stavech ohrožujících život nejdříve provádějte resuscitaci postiženého a zajistěte lékařskou pomoc.

- **zástava dechu:** okamžitě provádějte umělé dýchání
- **zástava srdce:** okamžitě provádějte nepřímou masáž srdce
- **bezvědomí:** uložte postiženého do stabilizované polohy na boku

Ve všech případech zajistěte postiženému tělesný a duševní klid, zabraňte podchlazení. Podle situace volejte záchrannou službu nebo zajistěte lékařské ošetření.

Při nadýchání

- okamžitě přerušit expozici, rychle a s ohledem na vlastní bezpečnost dopravte postiženého na čerstvý vzduch, nenechte ho chodit!
- převlékněte postiženého v případě, že je látkou zasažen oděv či obuv
- zajistěte postiženého proti prochladnutí
- ev. osoby v bezvědomí uložit do stabilizované polohy, volejte záchrannou službu nebo zajistěte lékařské ošetření.

Při zasažení očí

- ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka (třeba i násilím); pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte. **V žádném případě neprovádějte neutralizaci!**
- výplach provádějte 10-30 minut od vnitřního koutku k zevnímu, aby nebylo zasaženo druhé oko,
- podle situace volejte záchrannou službu nebo zajistěte co nejrychleji ošetření očním lékařem.

Při styku s kůží

- ihned svezte potřísněné oblečení (oděv, obuv)
- zasažená místa okamžitě oplachujte proudem pokud možno vlažné vody 30-35°C po dobu min. 10 minut
- poleptané části kůže překryjte sterilním obvazem a následně lékařské ošetření
- nepoužívejte neutralizační roztoky! Nepoužívejte mýdlo, masti ani jiná léčiva k ošetření kůže.

Při požití

- **NEVYVOLÁVEJTE ZVRACENÍ** - hrozí nebezpečí dalšího poškození zažívacího traktu!!! Hrozí perforace jícnu i žaludku! Nepodávejte aktivní uhlí, nepoužívejte neutralizační roztoky
- **OKAMŽITĚ VYPLÁCHNĚTE ÚSTNÍ DUTINU VODOU A DEJTE VYPÍT 2-5 dl chladné vody** ke zmírnění tepelného účinku žíraviny,
Pozn. - Vzhledem k téměř okamžitému účinku na sliznice je vhodnější rychle podat vodu z vodovodu a nezdržovat se sháněním vychlazených tekutin – s každou minutou prodlevy se stav sliznice nenapravitelně poškozuje! Nejsou vhodné sodovky ani minerálky, z nichž se může uvolňovat plynný oxid uhličitý. Větší množství požitě tekutiny není vhodné, mohlo by vyvolat zvracení a případné vdechnutí žíraviny do plic).
- k pití se postižený nesmí nutit, zejména má-li již bolesti v ústech nebo v krku. V tom případě nechte postiženého pouze vypláchnout ústní dutinu vodou.
- co nejrychleji zajistěte lékařské ošetření

8 POSTUP PŘI NEHODĚ

8.1 NÁHODNÝ ÚNIK

- V případě rozlití zabraňte kontaktu s očima a kůží, zabraňte vdechování výparů – používejte ochranné prostředky (ochranné rukavice odolné vůči žíravinám a ochranné brýle). Zamezte vstupu nepovolaným osobám.

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

- Zabraňte proniknutí nezředěného prostředku do vody, půdy a kanalizace.
- Uniklou látku zřeďte velkým množstvím vody, spláchněte a kontaminovanou plochu důkladně vyčistěte vodou.

9 TÍSŇOVÉ LINKY

Tísňové linky			
HASIČI	LÉKAŘSKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	POLICIE ČR	INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM (SOS)
150	155	158	112
V hlášení uvést: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kdo a odkud volá ▪ co hoří ▪ jaké hrozí riziko ▪ počet ohrožených, zraněných osob 	V hlášení uvést: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kdo a odkud volá ▪ druh poranění ▪ zraněná část těla ▪ počet ohrožených, zraněných osob 	V hlášení uvést: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kdo a odkud volá ▪ žádaná pomoc, způsob přepadení, počet útočníků (je-li to možné) ▪ počet ohrožených, zraněných osob 	V hlášení uvést: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kdo a odkud volá ▪ druh mimořádné události ▪ jaké hrozí riziko ▪ jaká pomoc je žádána ▪ počet ohrožených, zraněných osob

Důležitá telefonní čísla	
Toxikologické informační středisko	224 919 293, 224 915 402
Lužická nemocnice Rumburk	412 332 551; 412 332 553
Nemocnice Děčín, pohotovostní oddělení	412 510 555
Ředitel školy	723 522 977
Městský úřad Varnsdorf	412 372 241

10 ZÁVĚR

S pravidly pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky musí být v rámci školení seznámeni všichni zaměstnanci, kteří manipulují a zacházejí s uvedenou nebezpečnou chemickou látkou. Zodpovědnost za splnění tohoto požadavku má zaměstnavatel.

Zaměstnavatel je povinen zajistit řádné zpracování, vedení a ukládání veškeré dokumentace týkající se plnění povinností na úseku BOZP, včetně záznamů o školení, návodu k použití apod., udržovat zpracovanou dokumentaci aktuální a v případě změn zajistit její aktualizaci.

Tato pravidla nabývají účinnosti dnem podpisu osoby oprávněné ke schvalování dokumentace.

Ve Varnsdorfu dne

Schválil(a):

Ing. Bc Jiří Jakoubek, ředitel GV

GV – 06/2 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky při úklidu

Příloha: Pověření

Pověření

K nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky jsou pověřeni níže uvedení zaměstnanci

PRACOVISŤE	JMÉNO A PŘÍJMENÍ	DATUM, PODPIS

Jmenovaní byli proškoleni z předpisů o BOZP pro výkon této pracovní činnosti, seznámeni s Pravidly pro nakládání s chemickými látkami a přípravky, s bezpečnostními listy používaných látek a jejich znalosti byly ověřeny pohovorem s výsledkem prospěl(a).

Nedodržení povinností stanovených v „Pravidlech“ bude posuzováno jako porušení povinností ze strany zaměstnance ve smyslu § 106 Zákoníku práce.

Seznámení a ověření znalostí provedl:

.....
Jméno a příjmení, funkce

.....
Podpis